

הלכות שחיטה פ"ק ג

א. חמשה דברים מפסידין את השחיטה, ועיקר הלכות שחיטה להזהר מכל אחת מהן; ואלו הן שהיה, חלדה, דרסה, הגרמה, ועקור.

ב. שהיה כיצד: הרי שהתחיל לשחט, והגביה ידו קדם שיגמר השחיטה, ושהה, בין בשוגג בין במזיד, בין באנס בין ברצון, וחזר הוא או אחר, וגמר את השחיטה אם שהה כדי שיגביה הבהמה וירביצנה וישחט, שחיטתו פסולה; ואם שהה פחות מכדי זה, שחיטתו כשרה.

ג. היתה בהמה דקה, שעור שהיתה כדי שיגביה בהמה דקה וירביצנה וישחט; ואם היתה גסה, כדי שיגביהנה וירביצנה וישחט. ובעוף, כדי שיגביה בהמה דקה וירביצנה וישחט.

ד. שחט מעט ושהה מעט, וחזר ושחט מעט ושהה מעט, עד שגמר השחיטה, ולא שהה בפעם אחת שעור שהיה, אבל כשתחשב כל זמן שהיה יצטרף מכלן שעור שהיה הרי זו ספק נבלה. וכן אם שהה כדי שיגביהנה וירביצנה וכדי שישחט כמו מעוט הסימנין בלבד, לא כדי שישחט שחיטה גמורה הרי זו ספק נבלה.

ה. שחט רב אחד בעוף, או רב שנים בבהמה אף על פי ששהה חצי היום, וחזר וגמר חתפת הסימנין הרי זו מתרת: מאחר שנשחט בה כשעור, הרי זה כמתוך בשר השחוט.

ו. שחט בקנה לבדו חציו או מעוטו, ושהה זמן מרבה הרי זה חוזר וגומר השחיטה, ואין בכך כלום. אבל אם שחט רב הקנה, או שנקב הושט כל שהוא, ושהה כשעור בין שחזר וגמר השחיטה שהתחיל, בין ששחט שחיטה גמורה במקום אחר הרי זו פסולה: מפני שהעוף או הבהמה שנפסק רב הקנה שלא, או שנקב הושט במשהו נבלה, ואין השחיטה מועלת בה כמו שיתבאר.

ז. הנה נתבאר לך, שאין שהיה בקנה בעוף כלל שאם שחט רב הקנה ושהה, כבר נגמרה שחיטתו, וכשחזר וגמר, מתוך בשר הוא; ואם שחט מעוט הקנה ושהה, הרי זה חוזר ושחט כל זמן שירצה, שאינה נאסרת משום נבלה, עד שיפסק רב הקנה.

ח. שחט העוף ושהה בו, ואינו יודע אם נקב הושט או לא נקב חוזר ושחט הקנה לבדו במקום אחר, ומניחו עד שימות; ובודק הושט מפנים אם לא נמצאת בו טפת דם, בידוע שלא נקב וכשרה.

ט. חלדה כיצד: כגון שהכניס הספין בין סימן לסימן בין שפסק הסימן העליון למעלה, בין ששחט התחתון למטה שהוא דרך שחיטה הרי זו פסולה. הכניס את הספין תחת העור, ושחט שני הסימנין בדרך, או שהחליד את הספין תחת צמר מסבך, או שפרס מטלית על הספין ועל הצואר ושחט תחת המטלית הואיל ואין הספין גלוי, הרי זו ספק נבלה; וכן אם שחט מעוט הסימנין בהחלדה, וגמר השחיטה שלא בהחלדה הרי זו ספק נבלה.

י. דרסה כיצד: כגון שהכה בספין על הצואר בדרך שמפין בסוף, וחתך הסימנין בבת אחת בלא הולכה ולא הבאה, או

שְׁהֵנִיחַ הַסִּפִּין עַל הַצֹּאֵר, וְדָחַק לְמַטָּה כְּחוֹתֶךָ צִנּוֹן אוֹ קִישוֹת
עַד שְׁחַתְךָ הַסִּימָנִין הָרִי זֶה פְּסוּלָה.

יא. הַגֶּרְמָה כִּיצַד: זֶה הַשּׁוֹחֵט בִּקְנָה לְמַעְלָה, בְּמָקוֹם שְׂאִינוֹ
רְאוּי לְשְׁחִיטָה; וְכִמּוֹ שְׁנֵי חֲטִיִּין יֵשׁ בְּסוֹף הַקְּנָה, לְמַעְלָה בְּטַבַּעַת
גְּדוּלָּה. שְׁחַט בְּתוֹךְ הַחֲטִים אִם שִׁיר מֵהֶן כָּל שֶׁהוּא לְמַעְלָה, הָרִי
זֶה כְּשֶׁרָה, שֶׁהָרִי שְׁחַט מִשְׁפּוּי כּוֹבֵעַ וּלְמַטָּה, וְהוּא מִן הַמָּקוֹם
הָרְאוּי לְשְׁחִיטָה; וְאִם לֹא שִׁיר מֵהֶן כָּלוּם אֵלֹא שְׁחַט לְמַעְלָה
מֵהֶן, הָרִי זֶה מְגֵרֶמֶת וּפְסוּלָה.

יב. שְׁחַט רֹב הָאֶחָד אוֹ רֹב הַשָּׁנִים, וְהַשְּׁלִים בְּדֶרֶסָה, אוֹ בְּהַגֶּרְמָה
הָרִי זֶה כְּשֶׁרָה, שֶׁהָרִי נִשְׁחַט הַשְּׁעוֹר כָּרְאוּי. הַגֵּרִים בְּתַחֲלָה
שְׁלִישׁ, וְשְׁחַט שְׁנֵי שְׁלִישִׁים הָרִי זֶה כְּשֶׁרָה; שְׁחַט שְׁלִישׁ, וְהַגֵּרִים
שְׁלִישׁ, וְחִזֵּר וְשְׁחַט שְׁלִישׁ הָאַחֲרוֹן כְּשֶׁרָה. הַגֵּרִים שְׁלִישׁ,
וְשְׁחַט שְׁלִישׁ, וְחִזֵּר וְהַגֵּרִים שְׁלִישׁ הָאַחֲרוֹן הָרִי זֶה פְּסוּלָה. וְאִם
דָּרַס אוֹ הִחְלִיד, בֵּין בְּשְׁלִישׁ הָרֵאשׁוֹן בֵּין בְּשְׁלִישׁ הָאַמְצָעִי הָרִי
זֶה פְּסוּלָה.

יג. עֶקוֹר כִּיצַד: כָּגוֹן שֶׁנַּעֲקָרָה הַגִּרְגֵּרֶת וְהִיא הַקְּנָה, אוֹ הַשֵּׁשֶׁט,
וְנִשְׁמַט אֶחָד מֵהֶן אוֹ שְׁנֵיהֶן קֹדֶם גָּמַר שְׁחִיטָה הָרִי זֶה פְּסוּלָה;
אֲבָל אִם שְׁחַט אֶחָד בַּעוֹף אוֹ רֶבֹב, וְאַחֵר כֶּף נִשְׁמַט הַסִּימָן הַשְּׁנִי
הָרִי שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. נִשְׁמַט אֶחָד מֵהֶן, וְאַחֵר כֶּף שְׁחַט אֶת
הַשְּׁנִי שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה; שְׁחַט אֶחָד מֵהֶן, וְנִמְצָא הַשְּׁנִי שְׁמוּט,
וְאִין יָדוּעַ אִם קֹדֶם שְׁחִיטָה נִשְׁמַט, אוֹ אַחֵר שְׁחִיטָה הָרִי זֶה סֶפֶק
נִבְלָה.

יד. נִמְצָא הַסִּימָן הַשְּׁחוּט שְׁמוּט הָרִי זֶה כְּשֶׁרָה, שְׂוֹדָאִי אַחֵר
שְׁחִיטָה נַעֲקָר: שְׂאֵלוֹ נַעֲקָר קֹדֶם שְׁחִיטָה, הִנֵּה מִדְּלִדֵּל וְלֹא
יִשְׁחַט. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֵׁלֹא תַּפֵּס הַסִּימָנִין בְּיָדוֹ
כְּשֶׁשְׁחַט; אֲבָל אִם תַּפֵּסֵן וְשְׁחַט, אִפְשָׁר שֶׁתִּשְׁחַט אַחֵר הָעֶקוֹר,
וְלִפְיָכֶן אִם נִמְצָאת שְׁמוּטָה וְשְׁחוּטָה, הָרִי זֶה סֶפֶק נִבְלָה.

טו. כָּל מָקוֹם שְׂאֵמְרָנוֹ בְּשְׁחִיטָה, פְּסוּלָה הָרִי זֶה נִבְלָה; וְאִם
אֲכַל מִמֶּנָּה כּוֹזֵית, לוֹקָה מִשּׁוּם אוֹכַל נִבְלָה שְׂאִין מוֹצִיא מִיָּדִי
נִבְלָה אֵלֹא שְׁחִיטָה כְּשֶׁרָה כְּאֶשֶׁר צִוָּה, כִּמּוֹ שֶׁבִּאֲרָנוֹ. וְכָל סֶפֶק
שִׁיסְתַּפֵּק בְּשְׁחִיטָה, הָרִי הוּא סֶפֶק נִבְלָה; וְהָאוֹכַל מִמֶּנָּה כּוֹזֵית,
מִפְּיָן אוֹתוֹ מִכֶּת מִרְדּוֹת.

טז. בְּהֵמָה שֶׁנִּטְלַ יָרֵךְ שָׁלָה וְחִלְלָה עֲמָה, עַד שֶׁתִּרְאֶה חֲסֵרָה
כְּשֶׁתִּרְבֵּץ הָרִי זֶה נִבְלָה כִּמּוֹ שֶׁנִּחְתָּךְ חֲצִיָּה וְנִחְלָקָה לְשְׁנֵי גּוּפּוֹת,
וְאִין הַשְּׁחִיטָה מוּעֵלֶת בָּהּ. וְכֵן אִם נִשְׁבְּרָה מִפְּרָקֶת וְרֹב בָּשָׂר
עֲמָה, אוֹ שֶׁנִּקְרָעָה מִגִּבָּה כְּדָג, אוֹ שֶׁנִּפְסַק רֹב הַקְּנָה, אוֹ שֶׁנִּקְבַּ
הַשֵּׁשֶׁט בְּכָל שֶׁהוּא בְּמָקוֹם הָרְאוּי לְשְׁחִיטָה הָרִי זֶה נִבְלָה מִחִיִּים,
וְאִין הַשְּׁחִיטָה מוּעֵלֶת בָּהּ. וְאַחֵר הַבְּהֵמָה וְאַחֵר הָעוֹף, בְּכָל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

יז. שְׁנֵי עוֹרוֹת יֵשׁ לוֹ לַשֵּׁשֶׁט הַחִיצוֹן אָדָם, וְהַפְּנִימִי לְבָן; נִקְבַּ
הָאֶחָד מֵהֶן בְּלֶבֶד, כְּשֶׁרָה. נִקְבוּ שְׁנֵיהֶן בְּכָל שֶׁהוּא בְּמָקוֹם
הָרְאוּי לְשְׁחִיטָה, הָרִי זֶה נִבְלָה: וּבֵין שֶׁנִּשְׁחַטָה בְּמָקוֹם הַנִּקְבַּ,
בֵּין שֶׁנִּשְׁחַטָה בְּמָקוֹם אַחֵר אִין הַשְּׁחִיטָה מוּעֵלֶת בָּהּ; נִקְבוּ
שְׁנֵיהֶן זֶה שְׁלֹא כִּנְגֵד זֶה, נִבְלָה. נִקְבַּ הַשֵּׁשֶׁט, וְעָלָה בּוֹ קְרוֹם
וְסִתְּמוּ אִין הַקְּרוֹם כָּלוּם, וְהָרִי הוּא נִקְוֵב כְּשֶׁהָיָה.

יח. נִמְצָא קוֹץ עוֹמֵד בַּשֵּׁשֶׁט לְרַחְבּוֹ, הָרִי זֶה נִבְלָה שְׂמָא נִקְבַּ

הַוֶּשֶׁט וְעָלָה קְרוֹם בְּמָקוֹם הַנֶּקֶב, וְאִינוּ נִרְאָה; אֲבָל אִם נִמְצָא הַקּוֹץ לְאֶרְכוֹ בְּוֶשֶׁט אֵין חוֹשְׁשִׁין לוֹ, שָׂרֵב הַבְּהֵמוֹת הַמְדַּבְּרִיּוֹת אוֹכְלוֹת הַקּוֹצִים תָּמִיד. וְוֶשֶׁט אֵין לוֹ בְּדִיקָה מִבַּחוּץ, אֲלֹא מִבְּפָנִים. פִּיֶּצֶד: הוֹפְכוּ וּבּוֹדֵק אִם נִמְצָא עָלָיו טַפַּת דָּם, בִּידוּעַ שֶׁהִיָּה נָקוֹב.

יט. גִּרְגָּרֶת שֶׁנִּפְסַק רֵב חָלָלָה בְּמָקוֹם הָרָאוּי לְשַׁחֲיטָה, הָרִי זֶה נִבְלָה; וְכֵן אִם נִקְבָּה כְּאִיסָר. נִקְבָּה נִקְבִּים קִטְנִים אִם נִקְבִּים שְׂאִין בָּהֶן חֶסְרוֹן, הֵם מִצְטָרְפִין לְרֵפָה; וְאִם נִקְבִּים שִׁישׁ בָּהֶם חֶסְרוֹן, מִצְטָרְפִין לְכֹאִיסָר. וְכֵן אִם נִטְלָה מִמֶּנָּה רְצוּעָה, מִצְטָרֶפֶת לְכֹאִיסָר. וּבְעוֹף כָּל שְׂאֵלוֹ מְקַפֵּל הָרְצוּעָה אוֹ הַנִּקְבִּים שִׁישׁ בָּהֶן חֶסְרוֹן, וּמִנִּיחֵן עַל פִּי הַקֶּנֶה אִם חוֹפָה אֶת רִבּוֹ, נִבְלָה; וְאִם לֹא, כְּשָׂרָה.

כ. נִקְבָּה הַגִּרְגָּרֶת נִקְבַּ מִפְּלֵשׁ מִשְׁנֵי צַדֶּיֶה, כְּדִי שִׁיפֹּנֵס אִיסָר לְרַחֲבוֹ נִבְלָה; נִסְדָּקָה לְאֶרְפָּה אִפְלוּ לֹא נִשְׁתִּיר מִן הַמָּקוֹם הָרָאוּי בָּהּ לְשַׁחֲיטָה אֲלֹא מִשְׁהוּ לְמַעְלָה וּמִשְׁהוּ לְמַטָּה, כְּשָׂרָה.

כא. גִּרְגָּרֶת שֶׁנִּקְבָּה, וְאֵין יָדוּעַ אִם קֵדֶם שַׁחֲיטָה נִקְבָּה אוֹ אַחֵר שַׁחֲיטָה נוֹקֵבִין אוֹתָהּ עֵתָּה בְּמָקוֹם אַחֵר, וּמִדְּמִין הַנֶּקֶב לְנֶקֶב: אִם נִדְּמָה לוֹ, מִתְּרַת. וְאֵין מִדְּמִין אֲלֹא מִחֲלִיָּה גְדוּלָּה לְחֲלִיָּה גְדוּלָּה, אוֹ מִקְטָנָה לְקְטָנָה; אֲבָל לֹא מִקְטָנָה לְגְדוּלָּה וְלֹא מִגְדוּלָּה לְקְטָנָה: שֶׁכָּל הַקֶּנֶה חֲלִיּוֹת חֲלִיּוֹת הוּא, וּבֵין כָּל חֲלִיָּה וְחֲלִיָּה חֲלִיָּה אַחַת קְטָנָה מִשְׁתִּיחֵן וְרֵפָה.